

Codi: 200922
Crèdits: 12
Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA
Matèria: CONTEXT I DESENVOLUPAMENT EN ÀMBITS ESPECÍFICS
Curs: QUART
Semestre: PRIMER
Equip docent: Pere Fradera
Hores de dedicació: 300h
Hores lectives: 105h
Hores autònomes: 195h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per cinc assignatures optatives de caràcter pràctic. On treballaran processos i coneixements com la manipulació de l'espai en el seu vessant funcional i lúdic; la innovació en el disseny i l'evolució en l'ús dels objectes; la generació de missatges des de la complexitat i transversalitat dels mitjans de comunicació visual contemporanis; la producció d'imatges des de l'extraterritorialitat de la narrativa visual; la creació des de la contemporaneïtat de les tècniques tradicionals; l'elaboració de discurs des de la riquesa material i la complexitat espacial; i la configuració d'imatges físiques-formals i virtuals. En qualsevol d'elles l'estudiant ampliarà el seu coneixement sobre les eines que les caracteritzen i desenvoluparà i aprofundirà en la configuració d'un treball personal i rigorós que li permeti actuar en el context social i professional.

Assignatures de la matèria:

NARRACIÓ VISUAL
COMUNICACIÓ VISUAL
DISSENY D'OBJECTE I ESPAI
ARTS PLICADES
PRÀCTIQUES DE L'ART

COMUNICACIÓ VISUAL.

El Taller de Comunicació visual és un espai d'investigació, reflexió i pràctica sobre el lloc, les estratègies i els camps de la comunicació visual. En un moment que la Comunicació i la creació de la imatge de productes, idees, persones, llocs i fets ocupa cada vegada més territori, treballarem les eines necessàries per poder afrontar treballs de Comunicació visual amb responsabilitat, i pertinència. L'assignatura serà eminentment pràctica, però sempre serà necessària la contextualització teòrica i referencial dels treballs realitzats.

OBJECTIUS

- Reconèixer els passos d'un procés de creació d'un projecte de comunicació visual (plantejament, documentació, idees, referents, projecte, maquetes o realització, presentació i comunicació)
- Practicar l'anàlisi crític del desenvolupament del projecte propi.
- Utilitzar recursos racionals, emocionals, intuïtius i creatius per a la resolució d'un problema de comunicació i per a la realització d'un projecte.
- Saber escollir els materials i els llenguatges adients.
- Utilitzar les tecnologies correctes per a cada cas.
- Emprar de les eines d'expressió gràfica adequades al projecte.
- Desenvolupar els aspectes comunicatius dels llenguatges visual, dels objectes i de l'espai.
- Educar la sensibilitat estètica
- Considerar l'ecologia i l'economia.
- Treballar els valors simbòlics, poètics i comunicatius de la forma, dels llenguatges i dels materials.
- Conèixer els codis amb els que la comunicació visual treballa.
- Reflexionar sobre els canvis provocats per la situació social de la comunicació visual i per l'impacte de les tecnologies.
- Saber redactar la memòria d'un projecte i un manual d'aplicació.
- Educar el respecte crític amb la cultura material i visual heretada.
- Reflexionar sobre el paper del dissenyador en la societat

COMPETÈNCIES

E12. Comunicar idees, processos i resultats de les fases del treball emprant les tècniques de formalització i recursos expressius (gràfics, audiovisuals i performatius) en funció de la proposta i de l'interlocutor.

E15. Planificar i controlar les fases d'un projecte en el camp de les arts i/o els dissenys prenent decisions en funció d'agents externs, condicionants del context i les pròpies limitacions.

E16. Fer propostes específiques en el camp de les arts i dels dissenys, així com saber formalitzar-les, aplicant estratègies, mètodes, instruments i llenguatges adequats a cada situació i context.

E17. Identificar i valorar la incidència dels resultats del treball personal en el context social, cultural i professional.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

RESULTATS D'APRENTATGE

RA1 (E12.12). Demostrar el domini de diversos registres en el treball de la representació, així com habilitat per seleccionar el registre més adequat al context en el qual s'estableix una comunicació.

RA2 (E12.13). Identificar i comunicar el desenvolupament d'un projecte a partir de la distinció i articulació de les seves parts bàsiques.

RA3 (E15.20). Utilitzar eines per detectar i valorar la relació entre les necessitats del projecte i els recursos propis.

RA4 (E15.21). Reconèixer propositivament la noció de fracàs en relació als processos de treball.

RA5 (E16.12). Crear i treballar la ficció com a material constructiu que produeix efectes en la realitat i, al seu torn, treballar la realitat en tant que matèria primera de la ficció.

RA6 (E17.12). Reconèixer l'aplicació professional dels seus coneixements i competències.

RA7 (E17.13). Demostrar la capacitat de testejar el seu treball personal en el context social i cultural amb l'objectiu d'extreure conclusions adequades per al desenvolupament futur del cos de treball.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.

T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.

T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.

T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.

T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

CONTINGUTS

1 Identitat

- Creació de la imatge d'identitat i de programes d'imatge. Sintaxi de la comunicació visual

- Imatge personal i disseny de programa d'imatge

Resultats d'Aprenentatge: RA1 (E12.12), RA2 (E12.13), RA3 (E15.20), RA6 (E17.12), RA7 (E17.13). T02.1. T03.1. T03.2.

T04.1. T05.1. T05.2.

2 Editorial

- Disseny i preparació dels materials per a la seva edició industrial

- Investigació sobre formats, suports i tecnologies

- Mitjans de comunicació. Formes i llenguatges

- Adequació per a l'edició en paper i per a pantalles

Resultats d'Aprenentatge: RA1 (E12.12), RA2 (E12.13), RA3 (E15.20), RA6 (E17.12), RA7 (E17.13). T02.1. T03.1. T03.2.

T04.1. T05.1. T05.2.

3 Comunicació persuasiva

- Publicitat i propaganda

Resultats d'Aprenentatge: RA1 (E12.12), RA2 (E12.13), RA3 (E15.20), RA5 (E16.12). RA6 (E17.12), RA7 (E17.13). T02.1.

T03.1. T03.2. T04.1. T05.1. T05.2.

METODOLOGIA

L'assignatura és eminentment pràctica. El seu pes recau en l'elaboració dels projectes demanats.

Tots els treballs exigiran una investigació, una reflexió teòrica i referencial sobre l'estat de la qüestió del camp treballat.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Per a dur a terme els projectes és necessària una presència activa a l'aula on es farà el seguiment dels progressos i es posaran sovint en comú qüestions conceptuals, tècniques i procedimentals necessàries per al bon desenvolupament dels projectes.

El ritme normal de l'assignatura serà:

- Exposició per part del professor del tema a treballar.
- Recerca per part de l'alumnat de documentació i referències.
- Posada en comú a l'aula dels resultats de la recerca.
- Anàlisi, ordenació i elaboració de mapes, esquemes i recorreguts amb els materials de la recerca. Lliurament del resultat, posada en comú i crítica.
- Definició de la proposta a treballar.
- Desenvolupament del projecte.
- Elaboració dels materials, objectes i de tot el que sigui necessari.
- Redacció de la memòria del projecte
- Presentació pública i crítica col·lectiva.

Hi haurà també sessions introductòries a alguns dels aspectes que incideixen en el projecte en curs, que poden ser referencials, teòrics, instrumentals o tècnics a fi de facilitar l'accés als coneixements necessaris per a la seva correcta realització.

Durant el desenvolupament del treball s'aniran extraient, enriquint i concretant els referents, conceptes i continguts de cadascun dels temes.

El professor, també aniran introduint conceptes, siguin teòrics, conceptuals o procedimentals que siguin necessaris per a una bona solució del projecte així com per a l'enriquiment col·lectiu del grup.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 300h

Hores activitats dirigides: 15h (5%)

Hores activitats supervisades: 75h (25%)

Hores aprenentatge autònom: 195h (65%)

Hores activitats d'avaluació: 15h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: A l'inici de cada projecte, el professor farà una presentació sobre el tema a desenvolupar que s'acompanyarà de l'enunciat corresponent a cada projecte. Hi haurà al mateix temps sessions introductòries a les temàtiques proposades, ja siguin referencials, teòriques o pràctiques a fi de facilitar la plena integració dels coneixements necessaris.

Resultats d'aprenentatge:

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne.

Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: La supervisió dels projectes a l'aula. Tutoritzacions individuals o col·lectives sobre el desenvolupament dels treballs

Resultats d'aprenentatge:

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Descripció: Tot allò que realitzarà l'alumnat pel seu compte o amb l'ajuda d'altres professors i tallers per a la correcta realització dels projectes. Inclou la recerca teòrica i documental, el desenvolupament de prototips i maquetes, la recerca de materials, etc.

Resultats d'aprenentatge:

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta.

L'avaluació tindrà especial cura per analitzar l'assoliment per part de l'alumnat dels diferents objectius que determinen el desenvolupament de les diferents propostes de l'assignatura.

Resultats d'aprenentatge:

SISTEMA D'AVALUACIÓ

La nota final de l'assignatura no serà la ½ ponderada de les notes parcials dels treballs, si no que es tindrà en consideració l'evolució en l'aprenentatge de l'estudiant. Les valoracions finals dels treballs presentats pels alumnes seran, d'aquesta manera, un més dels indicadors que passaran a configurar la nota final quadrimestral.

Tindran tant pes en l'avaluació dels treballs el recorregut, el procés, haver seguit els passos demanats, la participació en l'aula l'actitud activa en els debats i crítiques, com el resultat final de cada projecte i el compromís demostrat per l'alumne amb el seu aprenentatge.

Cal fer especial incidència en el fet que l'alumnat, per tal d'esser avaluat, haurà d'haver presentat TOTS els treballs en data i manera indicada pel professor, així com haver mantingut una presència activa a l'aula.

SISTEMA D'AVALUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (40%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (50%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

BIBLIOGRAFIA

BLACKWELL, LEWIS. *La tipografía del siglo xx*. Gustavo Gili. Barcelona, 1993.

DABNER, DAVID. *Diseño gráfico, fundamentos y prácticas*. Blume. Barcelona, 2005.

DAHL, SVEND. *Historia del libro*. Editorial Alianza. Madrid, 1987.

DREYFUSS, JOHN I RICHAUDEAU, FRANÇOIS. *Diccionario de la edición y de las artes gráficas*. Fundación - Germán Sánchez Ruipérez. Madrid, 1990.

ENEL, F. *El cartel. Lenguaje, funciones, retórica*. Fernando Torres editor. València, 1974

ESCOLAR, HIPÓLITO. *Historia del libro*. Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Madrid, 1988.

EVANS, HAROLD. *Diseño y compaginación de la prensa diaria*. Gustavo Gili. Barcelona, 1984.

FRUTIGER, ADRIAN. *Signos, símbolos, marcas, señales*. Gustavo Gili. Barcelona, 1981.

GÄDE, REINHARD. *Diseño de periódicos. Sistema y método*. Gustavo Gili. Barcelona, 2002.

GIL, EMILIO. *Pioneros del diseño gráfico en España*. Index book. Barcelona, 2007.

GÜRTLER, ANDRÉ. *Historia del periódico y su evolución tipográfica*. Campgràfic. València, 2005.

HASLAM, ANDREW. *Creación, diseño y producción de libros*. Blume. Barcelona, 2007.

—. *Lettering. Manual de producción y diseño*. Gustavo Gili. Barcelona, 2011

HELLER, STEVEN I ILIC, MIRKO. *La anatomía del diseño. Influencias e inspiraciones del diseño gráfico contemporáneo*. Naturart-Blume. Barcelona, 2008.

HELLER, STEVEN I GODFREY, JASON. *100 revistas clásicas de diseño gráfico*. Blume. Barcelona, 2014.

HELLER, STEVEN I VIENNE, VÉRONIQUE. *100 ideas que cambiaron el diseño gráfico*. Blume. Barcelona, 2012.

HIMPE, TOM. *La publicidad de vanguardia. 150 campañas premiadas en la nueva era de las comunicaciones*. Art Blume. Barcelona, 2008.

—. *La publicidad ha muerto ¡Larga vida a la publicidad!* Blume. Barcelona, 2006.

HOLLIS, RICHARD. *El diseño gráfico. Una historia abreviada*. Destino. Barcelona, 2000.

HYLAND, ANGUS I KING, EMILY. *Cultura e identidad. El arte de las marcas*. Art Blume. Barcelona, 2006.

JARDÍ, ENRIC. *El cartellisme a Catalunya*. Destino. Barcelona, 1983.

KIRKPATRICK, JANICE. *Packaging. Proyectos de diseño de envases y embalajes innovadores y sostenibles*. Blume. Barcelona, 2009.

LECLANCHE-BOULÉ, CLAUDE. *Constructivismo en la urss. Tipografías y fotomontajes*. Campgràfic Editors, s.l. València, 2003.

LIDWELL, WILLIAM, HOLDEN, KRITINA I BUTLER, JILL. *Principios universales de diseño*. Naturart. Barcelona, 2005

LLOVET, JORDI. *Ideología y metodología del diseño*. Gustavo Gili. Barcelona, 1979.

MARTIN, DOUGLAS. *El diseño en el libro*. Ediciones Pirámide. s.a. Madrid, 1994.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

- MARTÍNEZ DE SOUSA, JOSÉ. *Diccionario de tipografía y del libro*. Editorial Paraninfo. Madrid, 1974.
- MC. LUHAN, MARSHAL. *La Galàxia Gutenberg. La formació de l'home tipogràfic*. Edicions 62, s.a. Barcelona, 1973.
- MEGGS, PHILIP B. *Type & image*. Van Nostrand Reinhold. Nova York, 1989.
- . *Historia del diseño gráfico*. McGraw-Hill. México, 2000.
- MESTRES, JOSEP M. COSTA, JOAN. OLIVA, MIREIA. FITÉ, RICARD. *Manual d'estil, la redacció i l'edició de textos*. Eumo editorial. Barcelona, 1995.
- MOLES, ABRAHAM A. *El afiche en la sociedad urbana*. Editorial Paidós. Buenos Aires, 1976.
- MÜLLER-BROCKMANN, JOSEF. *Sistema de retículas*. Gustavo Gili. Barcelona, 1982.
- OWEN, WILLIAM. *Diseño de revistas*. Gustavo Gili. Barcelona, 1991.
- PUJOL, JOSEP M. I SOLÀ, JOAN. *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. Columna. Barcelona 1994.
- RENAU, JOSEP. *Funcion social del cartel*. Fernando Torres Editor. València, 1976.
- ROBERTS, CAROLJNE. *Visionarios del diseño gráfico*. Blume. Barcelona, 2015.
- SATUÉ, ENRIC. *El disseny de llibres del passat, del present i, tal vegada, del futur. La petjada d'Aldo Manuzio*. Eumo Editorial. Vic, 1996.
- . *El diseño gráfico. Desde los orígenes hasta nuestros días*. Alianza Editorial. Madrid, 1988.
- . *Diseño gráfico en España. Historia de una forma comunicativa*. Alianza Editorial. Madrid, 1997.
- SIMS, MITZI. *Gráfica del entorno*. Gustavo Gili. Barcelona, 1991.
- SPENCER, HERBERT. *Pioneros de la tipografía moderna*. Gustavo Gili. Barcelona, 1995.
- . *The Liberated Page*. Lund Humphries. Londres, 1987.
- TONDREAU, BETH. *Principios fundamentales de composición. 100 proyectos de diseño con retículas*. Naturart, Barcelona, 2009.
- TSCHICHOLD, JAN. *Livre et typographie*. Editions Allia. Paris, 1998.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 18 setmanes, és a dir, sessió per setmana seguint la següent distribució:

Sessió 1

Presentació per part del professor de l'assignatura i dels 2 primers exercicis.
Organització grup i indicacions per a la recerca.
Inici de la recerca (Treball autònom)

Sessió 2

Presentació referents per a la creació de la proposta 1. Crítica i valoracions.
Primera posada en comú dels resultats de la recerca.
Valoració crítica i orientació noves vies.
Pautes per a la organització i estructuració dels resultats.
Organització parts del treball (Treball autònom)

Sessió 3

Revisió briefings proposta 2. Debat
Exploració d'idees
Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Sessió 4

Presentació pública del 1r projecte.
Lliurament i crítica.
Posada en comú de l'exercici 2

Sessió 5

Tutories individualitzades.
Elaboració de les propostes. (treball autònom)

Sessió 6

Tutories individualitzades.
Elaboració de les propostes. (treball autònom)

Sessió 7

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Tutories individualitzades.
Elaboració de les propostes. (treball autònom)

Sessió 8
Presentació pública del 2n projecte.
Lliurament i crítica.
Presentació exercici 3
Organització de la feina. (treball autònom)

Sessió 9
Primera posada en comú dels resultats de la recerca.
Presentació treball en pantalles.
Presentació pública de les propostes de treball.
Debat.
Elaboració de les propostes. (treball autònom)

Sessió 10
Presentació treball en pantalles.
Tutories individualitzades.
Elaboració de les propostes. (treball autònom)

Sessió 11
Presentació exercici 4
Tutories individualitzades.
Elaboració de les propostes. (treball autònom)

Sessió 12
Tutories individualitzades.
Elaboració de les propostes. (treball autònom)

Sessió 13
Presentació pública dels projectes 3 i 4
Lliurament i crítica.
Debat.

Sessió 14
Tutoria individual
Comentari notes i valoració curs a l'aula.